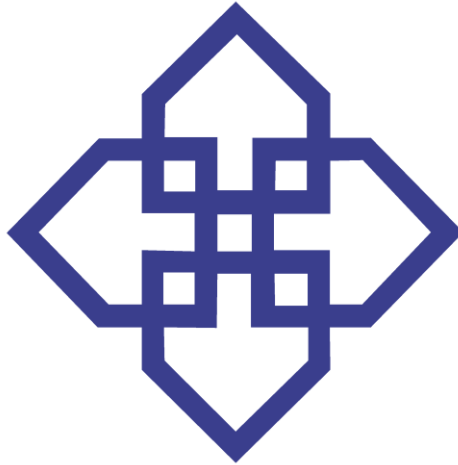

DRÖG

Stefnumörkun

Samband íslenskra sveitarfélaga 2011—2014

DRÖG AÐ EINSTÖKUM ÞÁTTUM STEFNUMÖRKUNAR SAMBANDSINS
FYRIR ÁRIN 2011 TIL 2014
TIL UMFJÖLLUNAR Á XXV. LANDSPINGI SAMBANDSINS
25. MARS 2011

Stefnumörkuninni er ætlað að ná til sem flestra meginþátta í starfsemi sambandsins og sveitarfélaga svo hún nýtist sem sterk leiðsögn við ákvörðunartöku stjórnar og vinnu starfsmanna sambandsins næstu þrjú ár og fyrir þá fulltrúa sem tilnefndir eru á þess vegum í nefndir, ráð og stjórnir

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA
Reykjavík mars 2011

1. Meginmarkmið og leiðarljós

1.1. Sjálfstjórn sveitarfélaga

- 1.1.1. Sjálfstjórn sveitarfélaga skal viðurkennd í landslögum og í stjórnarskrá, sbr. 78. gr. stjórnarskrárinnar og sáttmála Evrópuráðsins um sjálfstjórn sveitarfélaga.
- 1.1.2. Skipulagsvaldið er einn af hornsteinum sjálfstjórnarréttar sveitarfélaganna sem ávallt skal virða.

1.2. Tekjustofnar og tekjur sveitarfélaga

- 1.2.1. Sveitarfélögum skulu tryggðir nauðsynlegir tekjustofnar í samræmi við þau verkefni sem þeim eru falin í stjórnarskrá og lögum. Þeir skulu vera nægjanlega fjölbættir og sveigjanlegir í eðli sínu svo þeir geti staðið undir þeirri fjölbreyttu þjónustu sem íbúar þeirra kalla eftir.
- 1.2.2. Skattlagning af hálfu sveitarfélaga skal vera hófleg og byggja á því að ábyrgðar og hagkvæmni sé gætt við framkvæmd og fjármögnun þjónustunnar.
- 1.2.3. Nýta skal jöfnunarkerfi til að gera öllum sveitarfélögum kleyft að sinna lögboðnum verkefnum með sambærilegum hætti.

1.3. Verkefni sveitarfélaga

- 1.3.1. Verkaskipting í opinberri stjórnsýslu skal miðast við að sveitarfélögin annist nærþjónustu enda geti þau nýtt sér þá þekkingu sem þau hafa á nærsamfélaginu með tilheyrandi möguleikum á sveigjanlegum lausnum við framkvæmd þjónustunnar.
- 1.3.2. Lögð skal áhersla á að haft verði fullt samráð við sveitarfélögin um lagabreytingar á skipulagi almannaþjónustu, sem þeim er falin framkvæmd á með lögum.
- 1.3.3. Sú meginregla skal viðurkennd að kveðið sé á um verkefni sveitarfélaga í ramma- og markmiðslögum þannig að þau hafi svigrúm til staðbundinnar aðlögunar við framkvæmd þeirra.
- 1.3.4. Fylgt verði eftir meginmarkmiðum sjálfbærrar þróunar, þ.e. félagslegu réttlæti, ábyrgri fjármálastjórn, varðveislu lífvænlegs umhverfis og náttúru landsins, íbúum til hagsbóta.

1.4. Jafnrétti og mannaúður

- 1.4.1. Stefnt skal að því að jafnréttis- og jafnræðissjónarmið verði fléttuð inn í alla stefnumótun sveitarfélaganna og í lagasetningu sem snýr að sveitarfélögunum. Gætt skal jafnréttis milli kvenna og karla og að hver starfsmaður sveitarfélaga verði metinn á eigin forsendum. Stefnt skal að því að eyða allri mismunun, svo sem vegna búsetu, aldurs, kynferðis, kynhneigðar, trúarbragða, þjóðernisuppruna, kynþáttar, litarháttar, efnahags, ætternis og stöðu að öðru leyti.
- 1.4.2. Stefna sveitarfélaga í mannaúðsmálum myndar skýra umgjörð um þau starfsskilyrði sem þau bjóða starfsmönnum sínum. Kappkostað skal að rækta sem best þann mannaúð sem í starfsmönnum býr þannig að hver þeirra fái notið hæfileika sinna svo þeir geti betur sinnt starfi sínu, sjálfum sér og starfsemi sinni til hagsbóta.

2. Hlutverk sambandsins er:

- 2.1. Að koma fram sem málsvari sveitarfélaganna í landinu.
- 2.2. Að standa vörð um hagsmuni sveitarfélaga í landinu og hafa frumkvæði að því að ná fram sameiginlegum hagsmunamálum þeirra.
- 2.3. Að vera fulltrúi íslenskra sveitarfélaga gagnvart ríkisvaldinu og öðrum innlendum sem erlendum aðilum er láta sig sveitarstjórnarmálefni varða.
- 2.4. Að sjá til þess að stefnumörkun landsþinga sambandsins sé framfylgt og að starfsemi sambandsins sé á hverjum tíma hagað í samræmi við samþykktir þess.
- 2.5. Að þjóna sveitarfélögum á sviði mannauðsmála og vinnumarkaðsmála, annast kjarasamningsgerð og hafa fyrirvar í kjaramálum fyrir þau sveitarfélög sem veita umboð sitt til þess.
- 2.6. Að þjóna sveitarfélögum sérstaklega á sviði stjórnslu, skólamála, félagsþjónustu, skipulags- og umhverfismála, hag- og upplýsingamála og alþjóða- og þróunarmála.
- 2.7. Að vinna að almennri fræðslu um sveitarstjórnarmál með ráðstefnu-, námskeiða- og fundahaldi og útgáfu- og upplýsingastarfsemi fyrir sveitarstjórnarmenn og starfsmenn sveitarfélaga og nýta til þess nýjustu tækni eins og kostur er hverju sinni.
- 2.8. Að safna og miðla samtímaupplýsingum um fjármál og aðra starfsemi sveitarfélaga.
- 2.9. Að stunda góða starfshætti, skilvirkni og vönduð vinnubrögð.

3. UNDIRMARKMIÐ OG LEIÐIR

3.1. Kjaramál

Sambandið skal:

- 3.1.1. Veita sveitarfélögum faglega ráðgjöf og þjónustu á sviði vinnumarkaðsmála og eiga gagnvirkt samráð við sveitarfélög á því sviði.
- 3.1.2. Styðja sveitarfélög í að sinna vinnuveitendahlutverki sínu.
- 3.1.3. Vinna að því að kostnaðarauki sveitarfélaga vegna kjarasamninga taki mið af fjárhagsgetu þeirra og almennri kjarþróun.
- 3.1.4. Gæta þess að kjarasamningar sveitarfélaga séu í samræmi við efnahagsleg markmið hverju sinni.
- 3.1.5. Tryggja jafnræði í launasetningu starfsmanna sveitarfélaga þ.e. að sambærileg og jafnverðmæt störf séu launuð með sama hætti óháð kynferði, búsetu eða stéttarfélagasáild.
- 3.1.6. Þróa starfsmatskerfið SAMSTARF og fjölga samstarfsaðilum um verkefnið.
- 3.1.7. Stefna að samræmingu almennra grunnþátta kjarasamninga.
- 3.1.8. Draga eins og kostur er úr ákvæðum kjarasamninga sem eru ákvarðandi um fyrirkomulag og framkvæmd starfsemi einstakra rekstrareininga.
- 3.1.9. Auka sveigjanleika kjarasamninga til að mæta þróun í starfsemi einstakra rekstrareininga.
- 3.1.10. Auka hvata til viðurkenndrar sí- og endurmenntunar í kjarasamningum.
- 3.1.11. Efla kjararannsóknir.
- 3.1.12. Taka þátt í og efla samstarf aðila vinnumarkaðarins.
- 3.1.13. Vinna að endurskoðun lífeyriskerfisins í samvinnu við aðra aðila vinnumarkaðarins.

3.2. Tekjur sveitarfélaga

Sambandið skal vinna að því að:

- 3.2.1. Breikka og styrkja tekjustofna sveitarfélaga.
- 3.2.2. Endurgreiðsla virðisaukaskatts vegna samfélagslegra verkefna og uppbyggingar hjá sveitarfélögum verði aukin. Sérstaklega endurgreiðslur vegna fráveituframkvæmda og stofnkostnaðar slökkvi- og björgunarbúnaðar. Styrkur ríkisins vegna refa- og minkaveiða verði lagður niður en þess í stað teknað upp endurgreiðslur á virðisaukaskatti vegna veiðanna. Fleiri útgjaldaþættir sveitarfélaga m.t.t. endurgreiðslu virðisaukaskatts verði skoðaðir.
- 3.2.3. Endurgreidd verði 1,65 prósentustigi af tryggingagjaldi til sveitarfélaganna.
- 3.2.4. Sveitarfélög fái aukna hlutdeild í gjöldum af umferð í þéttbýli, umhverfissköttum og hlutdeild í kolefnisgjaldi. Útfæra þarf hlutdeildina og útgreiðslu til sveitarfélaga með hliðsjón af vistvænum almenningsamgöngum.
- 3.2.5. Við skattkerfisbreytingar sé horft til þess hvernig megi tryggja að sveitarfélög fái réttláta hlutdeild í skattlagningu einkahlutafélaga, samlagsfélaga og arðgreiðslum til eigenda fyrirtækja.
- 3.2.6. Beinir tekjur sveitarfélaga hækki, annað hvort með því að hámarksútsvar verði hækkað um 0,25 prósentustig árið 2013 og aftur um 0,25 prósentustig árið 2014, eða með öðrum jafnverðmætum hætti, enda lækki tekjuskattur ríkisins samsvarandi.

- 3.2.7. Skoða kosti og galla blandaðrar leiðar við endurskoðun stofns til álagningar A hluta fasteignaskatta. Annars vegar verði byggt á fasteignamati eins og það er í dag og hins vegar verði byggt á fermetrafjölda íbúðarrýmis eða öðrum atriðum, svo sem brunabótamati eða endurstofnverði sem hafa í för með sér jafnandi áhrif á álagningu fasteignaskatta.
- 3.2.8. Öll framlög Jöfnunarsjóðs sveitarfélaga sem hafa jöfnunartilgang, þ.e. öll framlögin í svokallaðri A-deild, verði sameinuð í eitt samræmt jöfnunarframlag til sveitarfélaga. Þróað verði nákvæmt útgjaldamælingarkerfi sem gefur nauðsynlegan grunn til að skilgreina og meta útgjaldaþörf sveitarfélaga vegna lögbundinna og venjubundinna verkefna, sem og vegna annarra tiltekinna þátta sem hafa áhrif á útgjaldaþörf. Tekið verði mið af hámarksskatttekjum einstakra sveitarfélaga af útsvari og fasteignaskatti, en þörf fyrir framlög úr jöfnunarsjóði ræðst af því hve mikið vantar upp á til að tekjur dugi fyrir skilgreindum mældum gjöldum. Ef útgjaldaþörf er minni en skatttekjur verði ekki veitt framlag. (Þetta er leið 3 í endurskoðunarskýrslu.)
- 3.2.9. Festa varanlega sérstakt 1.200 m.kr. framlag ríkisins til jöfnunarsjóðs í stað aukaframlags og verja því árlega til illa stæðra sveitarfélaga. Það hlutfall tekna ríkissjóðs sem varið er til jöfnunarsjóðs hækki sem þessari fjárhæð nemur.

3.3. Rekstur og þjónusta

Sambandið skal:

- 3.3.1. Vinna að markvissri forgangsriðun opinberrar þjónustu til að árangri verði náð í opinberum rekstri. Studdar verði hugmyndir sem miða að því að meta skipulega hvar hægt er að draga úr þeim kröfum sem lagðar eru á sveitarfélögin við opinbera þjónustu. Móta tillögur um hvaða verkefnum er hægt að létta af sveitarfélögunum a.m.k. tímabundið.
- 3.3.2. Vinna áfram að úttekt á möguleikum á auknu samstarfi sveitarfélaga og samstarfi ríkis og sveitarfélaga að framþróun rafrænnar stjórnsýslu og að hagnýtingu upplýsingatækni í samskiptum þeirra við íbúana.

3.4. Samskipti ríkis og sveitarfélaga

Sambandið skal:

- 3.4.1. Taka upp viðræður við sveitarstjórnarráðuneytið um hvernig áfram megi vinna að eflingu sveitarstjórnarstigsins.
- 3.4.2. Vinna að því að bundnar verði í lög samskiptareglur ríkis og sveitarfélaga með það að leiðarljósi að samskiptin verði bæði öguð og formföst, stjórnsýsla hins opinbera batni og efldur verði gagnkvæmur skilningur á viðfangsefnum og þörfum hvors aðila fyrir sig. Sambandið hafi frumkvæði að gerð lagafrumvarps þess efnis.
- 3.4.3. Vinna að lögbindingu kostnaðarmats allra lagafrumvarpa, reglugerðardraga og annarra stjórnvaldsfyrirmæla er áhrif hafa á fjárhag sveitarfélaganna.
- 3.4.4. Vinna að því að lögfestar verði reglur um efnahagssamráð ríkis og sveitarfélaga.
- 3.4.5. Vinna að því að lögfestar verði fjármálareglur fyrir sveitarfélögin. Við útfærslu þeirra þarf að vera tryggður nauðsynlegur sveigjanleiki þannig að tekið sé tillit til ólíkra aðstæðna sveitarfélaga og eðlilegra sveiflna í rekstrarumhverfi þeirra.

3.5. Lýðræði í sveitarfélögum

Sambandið skal:

- 3.5.1. Gera könnun á því hvort sveitarstjórnarmenn séu fylgjandi því að kjördagur verði fluttur frá vori til hausts.
- 3.5.2. Vinna að því að ákvæðum um útstríkanir í lögum um kosningar til sveitarstjórna verði breytt til samræmis við samsvarandi ákvæði í lögum um kosningar til Alþingis.
- 3.5.3. Láta gera úttekt á kostum og göllum mismunandi aðferða við persónukjör og standa fyrir umræðum um málið á sveitarstjórnarstigi.
- 3.5.4. Vinna að því að sveitarstjórnir taki siðferðisleg álitæfni og viðbrögð við þeim til umræðu innan sinna sveitarfélaga og setji sér siðareglur. Á vegum sambandsins verði kynntar hugmyndir að fyrirmyndum að siðareglum sveitarstjórna.

3.6. Jafnréttismál

Sambandið skal:

- 3.6.1. Hvetja og styðja sveitarfélögin í því að ná fram jafnrétti kynjanna í reynd, m.a. í gegnum Evrópusáttmála um jafna stöðu kvenna og karla í sveitarfélögum og héruðum.

3.7. Málefni íbúa af erlendum uppruna

Sambandið skal:

- 3.7.1. Fylgja því eftir að markmið og tillögur í stefnumótun sambandsins í innflytjendamálum komist til framkvæmda og sveitarfélög fari eftir þeim ábendingum sem þar eru settar fram.
- 3.7.2. Stuðla að því að hagsmunir innflytjenda og barna þeirra séu samþættir inn í alla stefnumótun, stjórnsýslu og þjónustu sveitarfélaga.
- 3.7.3. Styðja við að innflytjendur þekki réttindi sín og skyldur sem íbúar og hafi greiðan aðgang að þjónustu sveitarfélaga.
- 3.7.4. Vinna að því að opinber þjónusta birtist innflytjendum sem ein heild án tillits til þess hvort ríki eða sveitarfélög beri ábyrgð á þjónustunni.
- 3.7.5. Leggja sitt af mörkum til að innflytjendur öðlist sem fyrst sömu stöðu og aðrir íbúar og séu viðurkenndir og virkir þátttakendur í samfélaginu í hverju sveitarfélagi.

3.8. Alþjóðamál

Sambandið skal:

- 3.8.1. Standa vörð um hagsmuni sveitarfélaga gagnvart ESB, standa fyrir upplýstri umræðu um Evrópumál, bæði vegna EES-samningsins og aðildarumsóknar og miðla hlutlægum upplýsingum m.t.t. hagsmuna sveitarfélaga.
- 3.8.2. Vinna að því að sveitarfélög geti nýtt sér tækifærin sem liggja í norrænu og öðru evrópsku samstarfi og alþjóðasamstarfi, bæði til ávinnings og framþróun sinnar starfsemi og til að miðla þekkingu sinni til aðila í öðrum löndum.

3.9. Félagsþjónusta

Sambandið skal vinna að því:

- 3.9.1. Að félagslegur stuðningur sé skilgreindur sem almennur stuðningur við einstaklinga og fjölskyldur sem þurfa á aðstoð að halda, óháð aldri eða heilbrigði þeirra. Til framtíðar litið munu lög um félagsþjónustu ná til allra og sér lög um einstaka hópa verða felld úr gildi.

- 3.9.2. Að unnið verði áfram að útfærslu á þjónustu við fatlað fólk og fjármögnun hennar verði tryggð og henni dreift markvisst m.v. þarfir hvers þjónustusvæðis.
- 3.9.3. Að áfram verði unnið að breytingum á verkaskiptingu ríkis og sveitarfélaga á sviði þjónustu við aldraða. Skilgreindir verði þeir þjónustupættir sem æskilegt er talið að flytja. Í því sambandi verði heimahjúkrun sérstaklega skoðuð auk þess sem gerð verði athugun á flutningi heilsugæslunnar til sveitarfélaga.
- 3.9.4. Að tryggt verði að þeir sem ekki eiga rétt á atvinnuleysisbótum njóti vinnumarkaðsúræða sem Vinnumálastofnun býður.
- 3.9.5. Að könnuð verði bein aðkoma sveitarfélaga að starfsemi vinnumiðlunar.
- 3.9.6. Að hugað verði sérstaklega að þörfum atvinnulausra námsmanna og reynt að koma til móts við þarfir þeirra með atvinnuátaksverkefnum.

3.10. Húsnæðismál

Sambandið skal vinna að því:

- 3.10.1. Að kostnaðarþátttaka ríkisins vegna almennra og sérstakra húsaleigubóta í gegnum Jöfnunarsjóð sveitarfélaga verði fest við 60% hlutdeild óháð þróun heildarútgjalda vegna bótanna.
- 3.10.2. Að áfram verði unnið að sameiningu húsaleigubóta og vaxtabóta í húsnæðisbætur. Húsnæðisbætur miðist fyrst og fremst við þarfir einstaklinga og fjölskyldna óháð búsetuformi eða tegund eigna. Þess verði jafnframt gætt að um samtímastuðning verði að ræða.
- 3.10.3. Að stuðlað skuli að fjölbreyttum og sveigjanlegum húsnæðismarkaði sem tryggir öllum öruggt íbúðarhúsnæði á viðráðanlegu verði.
- 3.10.4. Að stefnt skuli að uppbyggingu öflugs og almenns leigumarkaðar og skilgreint hvernig styðja megi kröftuglega við þróun hans með aðkomu sveitarfélaga, ríkis, lífeyrissjóða og einkaaðila. Gætt skal að því að tryggja félagslegan fjölbreytileika í hverfum.
- 3.10.5. Að leigjendur íbúðarhúsnæðis hafi möguleika á langtímaleigu til að tryggja búsetuöryggi þeirra til langs tíma.
- 3.10.6. Að Varasjóði húsnæðismála verði tryggt fjármagn til að auðvelda sveitarfélögum að selja íbúðir þar sem áhvílandi lán vegna félagslegra eignar- og leiguíbúða eru hærrí en markaðsverð eignanna.
- 3.10.7. Að sérstaklega verði hugað að því hvernig tryggja megi framboð af ódýru og öruggu húsnæði til leigu eða kaups fyrir núverandi og næstu kynslóðir ungs fólks.
- 3.10.8. Sérstaklega verði hugað að búsetuúrræðum aldraðra og hópa sem þurfa sérstakan stuðning, þannig að fólk geti búið heima með aðstoð, kjósi það sjálft.

3.11. Fræðslu- og uppeldismál

Sambandið skal:

- 3.11.1. Styðja sveitarfélög í að marka sér sjálf áherslur og stefnu um skólamál innan ramma laga og reglugerða.
- 3.11.2. Hafa velferð barna að leiðarljósi í aðkomu sinni að skólamálum sveitarfélaga og það mikilvæga hlutverk alls skólastarfs að stuðla að alhliða þroska þeirra og virkri þátttöku í lýðræðisþjóðfélagi.
- 3.11.3. Gæta skal þess að lög um skólamál séu almenn rammalög sem virði sjálfstæði og sjálfsákvörðunarrétt sveitarfélaga.

- 3.11.4. Aðalnámskrár dragi fram megináherslur skólstarfsins og gefi svigrúm til fjölbreytni og sveigjanleika hvers sveitarfélags til að útfæra skólstarfið.
- 3.11.5. Tryggja þarf skilvirkt samstarf ráðuneyta, stofnana og sveitarfélaga vegna barna á leik- og grunnskólaaldri sem búa við fötlun, sjúkdóma og aðrar sérstakar aðstæður. Mikilvægt er að greina og leysa úr kerfislægum vanda í þessu skyni.
- 3.11.6. Tilraun verði gerð með rekstur framhaldsskóla á vegum sveitarfélaga, eins eða fleiri.
- 3.11.7. Ákvarða þarf með skýrum hætti rekstrar-, kostnaðar- og faglega ábyrgð ríkis og sveitarfélaga á tónlistarskólum og sjálfstætt reknunum skólum.
- 3.11.8. Kjarasamningar styðji við framþróun og nýbreytni í skólstarfi.
- 3.11.9. Leggja áherslu á að eftirlit menntamálaráðuneytisins með starfi skóla sé virkt og styðjandi og liður í eðlilegri framþróun skólanna. Jafnframt hvetur sambandið sveitarfélög til að sinna markvissu eftirliti með eigin skólstarfi.
- 3.11.10. Skoða kosti þess og galla að stytta samanlagaðan árafjölda grunn- og framhaldnáms og auðvelða flæði nemenda milli þessara skólastiga.
- 3.11.11. Skoða almennt inntak og áherslur í kennaranámi með tilliti til þarfa leik- og grunnskóla. Þetta á m.a. við stjórnunarhluta þess.
- 3.11.12. Meta áhrif lengingar kennaranáms á fjölda nýnema og fyrirsjáanlega endurnýjun í kennarastéttinni.

3.12. Umhverfis- og hreinlætismál

Sambandið skal vinna að því að:

- 3.12.1. Sjálfbær þróun verði leiðarljós sveitarfélaga í umhverfismálum.
- 3.12.2. Löggjöf og skipulag úrgangsmála á hverjum tíma stuðli að sjálfbærri meðhöndlun úrgangs, en taki jafnframt mið af íslenskum aðstæðum. Áhersla verði lögð á skýra framtíðarsýn af hálfu stjórnvalda ríkis og sveitarfélaga og stöðugleika í lagaumhverfi þjónustunnar.
- 3.12.3. Áhersla verði lögð á að eftirliti með starfsleyfisskyldri atvinnustarfsemi verði að meginstefnu sinnt af staðbundnum stjórnvöldum.
- 3.12.4. Tryggja að samráð sé haft við samtök sveitarfélaga og hlutaðeigandi sveitarfélög við gerð opinberra áætlana sem hafa áhrif á nýtingu auðlinda, svo sem fallvatna og jarðhitasvæða, eða skipulagsáætlanir sveitarfélaga. Jafnframt verði tryggt að koma sveitarfélaga að ákvörðunum um nýtingu þjóðlendna og málefni þjóðgarða.
- 3.12.5. Fram fari heildstæð umræða um framkvæmd náttúruverndarlaga og framtíðarsýn um fjölda friðaðra náttúrusvæða. Við ákvarðanir um friðun og verndun landsvæða verði ávallt haft samráð við hlutaðeigandi sveitarfélög.
- 3.12.6. Sambandið styður áform um að taka upp hóflega gjaldtöku til að byggja upp nauðsynlega aðstöðu á ferðamannastöðum og tryggja öryggi ferðamanna. Sambandið leggst hins vegar gegn því að slík gjaldtaka leggist á innanlandsflug.

3.13. Skipulags- og byggingarmál

Sambandið skal vinna að því að:

- 3.13.1. Við gerð landsskipulagsstefnu sé haft viðtækt samráð við sveitarfélög og samtök þeirra og tryggja eftir megni að sjónarmið sveitarfélaga fái vægi við útfærslu stefnunnar. Jafnframt að það tækifæri sem felst í gerð landsskipulagsstefnu verði nýtt til þess að bæta verklag við gerð skipulagsáætlana og annarra opinberra áætlana og auka samræmi í áætlanagerð á landsvísu.

- 3.13.2. Vegalög verði endurskoðuð með hliðsjón af markmiðum skipulagslaga. Við þá vinnu verði lögð áhersla á að skipulagsvaldið er hjá sveitarfélögunum og að ekki er hægt að una því að ákvarðanir stofnana ríkisins séu æðri skipulagsáætlunum sveitarfélaga.
- 3.13.3. Skaðabótaákvæði skipulagslaga verði endurskoðuð með hliðsjón af samsvarandi ákvæðum í nágrannaríkjum.
- 3.13.4. Hvetja sveitarfélög til þess að kanna kosti þess að vinna svæðisskipulagsáætlanir með hliðsjón af sóknaráætlunum fyrir viðkomandi landshluta.
- 3.13.5. Leita leiða til að draga úr kostnaði sveitarfélaga við skipulagsvinnu. Í því sambandi verði m.a. hugað að eftirfarandi:
 - samstarfi ríkis og sveitarfélaga um kaup og leigu á landupplýsingum,
 - að settar verði skýrari reglur um fornleifaskráningu,
 - bættu verklagi og auknu samstarfi sveitarfélaga og stofnana ríkisins, m.a. um staðsetningu vega í skipulagsáætlunum og framkvæmd friðlýsinga.

3.14. Umferðar- og samgöngumál

Sambandið skal vinna að því að:

- 3.14.1. Vegalög verði endurskoðuð með hliðsjón af skipulagslögum.
- 3.14.2. Stuðningur við almenningsamgöngur verði aukinn með beinum fjárframlögum frá ríki auk þess sem skattaálögum verði létt af þeim.
- 3.14.3. Gerð verði áætlun um sjálfbærar samgöngur í samvinnu við sveitarfélögin, með það að markmiði að draga úr þörf fyrir einkabílinn.

3.15. Byggða- og atvinnumál

Sambandið skal:

- 3.15.1. Styðja við sveitarfélög og landshlutasamtök við vinnu að samþættingu opinberra áætlana og gerð sóknaráætlana fyrir einstaka landshluta, skv. stefnumörkuninni Ísland 2020.
- 3.15.2. Vinna að því að stoðkerfi atvinnu- og byggðaþróunar verði einfaldað og endurskipulagt og að grundvöllur atvinnuþróunarfélaga sveitarfélaga í því kerfi verði styrktur.
- 3.15.3. Styðja við stækkun og eflingu sveitarfélaga með frjálsum sameiningum og eflingu íbúalýðræðis. Sambandið er jafnframt tilbúið til viðræðna um útfærslu á öðrum leiðum hvað þetta varðar.
- 3.15.4. Vinna að því að byggðamál verði vistuð í sama ráðuneyti og sveitarstjórnarmál ásamt samgöngu-, skipulags- og byggingarmálum.
- 3.15.5. Að tryggt verði eins og kostur er að heilbrigðisþjónusta sé örugg og aðgengileg um allt land.

3.16. Málaflokkar sem sambandið sinnir takmarkað

Sambandið sinnir:

- 3.16.1. Æskulýðs- og íþróttamálum, menningarmálum og brunavarna- og almannavarnamálum og lýðheilsumálum með almennum hætti, s.s. með umsögnum vegna laga- og reglugerðarbreytinga og stjórnvaldsfyrirmæla auk upplýsingamiðlunar, en takmarkað faglegum viðfangsefnum í þessum málaflokkum. Á næstu árum verður tekin upp vinna við að skilgreina aukna aðkomu sambandsins að þessum málum.